

De Domste Thuis - Moeder in een hoogbegaafd gezin

Linda van der Klooster

De Domste Thuis
Moeder in een hoogbegaafd gezin

ISBN 9789402173536

NUR 401

Auteur Linda van der Klooster

Vormgeving Robert van der Klooster

2e druk 2018

© 2015 Linda van der Klooster. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Voorwoord bij tweede druk

Nooit had ik verwacht een nieuw voorwoord te schrijven voor De Domste Thuis. Het zou maar bij een druk blijven, dacht ik. Wie is er nu eenmaal geïnteresseerd in het verhaal van een hoogbegaafde onderpresteerder die zijn draai vond op het speciaal onderwijs voor hoogbegaafden? Genoeg lezers voor een tweede druk, blijkt dus.

De laatste jaren is er in de media, in de politiek en op scholen veel meer aandacht voor hoogbegaafde kinderen en pubers en kleuters en peuters met een ontwikkelingsvoorsprong. Misschien voor een deel door de invoering van de Wet passend onderwijs. Scholen zijn er sinds 2014 verantwoordelijk voor alle leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte een goede onderwijsplek te bieden, dus ook hoogbegaafde kinderen.

Het is een ontwikkeling waar ik blij mee ben. Ilse zit nog steeds op de reguliere basisschool waar Heron het niet redde. Ze hoeft het dorp niet uit, maar zit gewoon op de school waar haar vriendjes uit de buurt ook op zitten. De laatste jaren heeft de koepel waar haar school bij hoort geïnvesteerd in verdiepende schoolmaterialen voor de klassen en in een koepeloverstijgende plusgroep die je elk hoogbegaafd kind gunt. Hierover meer in het toegevoegde hoofdstuk Hoogbegaafd een paar jaar later.

In heel Nederland ontstaan steeds meer scholen en klassen gericht op hoogbegaafden. Ik heb lezingen gegeven op een paar van deze scholen en was diep onder de indruk van het enthousiasme en het doorzettingsvermogen van ouders, bestuur en personeel van deze scholen. Steeds meer kinderen komen gelukkig terecht op de plek waar hun talenten tot bloei kunnen komen, in plaats van strak gesnoeid.

Hopelijk blijft deze ontwikkeling doorgaan. Wat Heron betreft ook graag met spoed in het middelbaar onderwijs.

Rotterdam, februari 2018

Voorwoord

Toen ik in de zomer van 2012 voor het eerst hoorde dat mijn zoonje hoogbegaafd was, ging ik online op zoek naar informatie over hoogbegaafde kinderen. Ik wist namelijk niets over hoogbegaafdheid. Ik dacht dat het een mazzeltje was om zo slim te zijn. Dan komt toch alles je aanwaaien? Waarom was Heron dan zo ongelukkig?

Ik ontdekte dat er wel blogs bestonden over hoogbegaafdheid, vooral geschreven door deskundigen. Ik vond ze leerzaam en ben er meteen een aantal gaan volgen. Ik miste echter een blog vanuit het oogpunt van het hoogbegaafde kind zelf, of in ieder geval vanuit zijn ouders. Ik zocht herkenning en steun van mensen die wisten wat wij meemaakten. Het leek nog niet te bestaan en daarom begon ik ze zelf te schrijven.

Evert de Vos, de toenmalige hoofdredacteur van J/M voor Ouders zag wel wat in een wekelijks blog op de site van het magazine, en zo kwam het dat er ineens meer dan honderd verhalen over Heron (en later over Ilse) verschenen zijn. De beste zijn nu gebundeld, op thema in chronologische volgorde. Je ziet Heron en zijn zusje groter worden en hun ouders wijzer. Tenminste op het gebied van hoogbegaafdheid.

Van een achtjarige, rusteloze natuurliefhebber zie je Heron in enkele bladzijden transformeren tot een puberende, soms hangerige gamer. Je leest waarom hij toch geen hoorn leerde spelen, waarom zijn hoofd werkt als een ruimteschip en waarom oievaars volgens hem korte pootjes hebben.

Na het lezen van dit boek ken je het verschil tussen verbaal en performatief IQ, weet je wat een matrixcoach doet, wat executieve functies zijn en waarom juist hoogbegaafden vaak faalangst hebben. En ook ontdek je hoe het is om ouder te zijn van een hoogbegaafd kind en waarom stempeltjes en labels soms juist wel nuttig zijn.

Tijdens het schrijven van dit blog heb ik van meerdere mensen de vraag gekregen wat ik mijn kinderen heb aangedaan, door ze zo te labelen en ze zwart op wit in het hokje Hoogbegaafd te plaatsen. Met het label hoogbegaafdheid en mijn verslagen over de goede en minder goede kanten van de hoogbegaafdheid van mijn kinderen zal er nooit meer iemand normaal naar ze kijken, denken de critici.

Ik ben juist blij dat ik mijn blog ben gestart. Door het schrijven van de verhalen kon ik niet alleen mijn gedachten ordenen, maar haalde ik vaak ook hele goede tips uit de reacties op mijn blog. Ouders en leerkrachten deelden hun leerzame, grappige en soms ontroerende ervaringen met me. Dat heeft me inzichten gegeven die de opvoeding van mijn kinderen ten goede kwam.

Met deze bundel hoop ik de lezer een zelfde steun in de rug te bieden.

Rotterdam, december 2015

Inhoud

Voorwoord bij tweede druk.....	5
Voorwoord.....	7
Hoogbegaafd en hoe het begon	15
Help, Heron is hoogbegaafd!	17
Hoogbegaafd, wat nu?.....	19
Hoogbegaafd en een kijkje op de Leonardoschool	21
Hoogbegaafd en ineens op een andere school	23
Hoogbegaafd en nieuw op school.....	25
Hoogbegaafd en op de Leonardoschool	27
Hoogbegaafd en vermeld met lesmethodes.....	29
Hoogbegaafd en op excursie	31
Hoogbegaafd en begrepen	33
Hoogbegaafd en de juiste leerkracht.....	35
Hoogbegaafd en einde vakantie	37
Hoogbegaafd en schaakles.....	39
Hoogbegaafd en een verveelfobie	41
Hoogbegaafd en de entreetoets.....	43
Hoogbegaafd en huiswerk.....	45
Hoogbegaafd en een hekel aan topo.....	47
Hoogbegaafd en moeite met leren	49
Een klas vol hoogbegaafden	51
Hoogbegaafd en een jokkebrok.....	53
Hoogbegaafd en het overzicht kwijt.....	55
Hoogbegaafd en zijn eigen huiswerkmachine	57
Hoogbegaafd en bijverschijnselen	59
Hoogbegaafd en harmonisch	61

Hoogbegaafd en faalangstig (1).....	63
Hoogbegaafd en faalangstig (2).....	65
Hoogbegaafd en lui.....	67
Hoogbegaafd en verstrooid	69
Hoogbegaafd en slapeloos	71
Hoogbegaafd en geen wonderkind.....	73
Hoogbegaafd en gameverslaafd.....	75
Hoogbegaafd en geen startkracht	77
Hoogbegaafd en “Taakinitiatie”	79
Hoogbegaafd en een lage frustratietolerantie	81
Hoogbegaafd en haperende executieve functies.....	83
Hoogbegaafd en autonoom.....	85
De wereld van hoogbegaafdheid.....	87
Hoogbegaafd en bij de MatriXcoach (1)	89
Hoogbegaafd en bij de MatriXcoach (2)	91
Hoogbegaafd en niet speciaal	93
Hoogbegaafd en top down leren	95
Hoogbegaafd en op zoek naar uitdaging	97
Hoogbegaafd en 12 tips voor de middelbare school.....	100
Hoogbegaafd en een stempeltje	103
Hoogbegaafd en grote broer	105
Hoogbegaafd en opvoeding	107
Hoogbegaafd en zelfbewust	109
Hoogbegaafd en behulpzaam.....	111
Hoogbegaafd en zijn zusje lekker niet	113
Hoogbegaafd en dat kan ik niet	115
Hoogbegaafd en zusje kwijt.....	117
Hoogbegaafd en op vakantie.....	119

Hoogbegaafd en zijn zusje ook?	121
Hoogbegaafd en zijn zusje ook!.....	123
Hoogbegaafd en het dagelijks leven	125
Hoogbegaafd en niet erg spraakzaam.....	127
Hoogbegaafd en gewoon Heron	129
Hoogbegaafd en geen studiebol	131
Hoogbegaafd en een hekel aan huiswerk	133
Hoogbegaafd en wild.....	135
Hoogbegaafd en een speciaal talent.....	137
Hoogbegaafd en het geloof in Sinterklaas	139
Hoogbegaafd en op kamp.....	141
Hoogbegaafd en niet zo flauw.....	143
Hoogbegaafd en ethische vragen.....	145
Hoogbegaafd en zijn moeder... niet	147
Hoogbegaafd en niet arrogant.....	149
Hoogbegaafd en anderen ook.....	151
Hoogbegaafd, net als zijn moeder?.....	153
Hoogbegaafd en een grapjas	155
Hoogbegaafd en twee keer zoveel studiedagen	157
Hoogbegaafd en plagerig	159
Hoogbegaafd en een onzekere moeder	161
Hoogbegaafd en een grote intelligentiekloof	163
Hoogbegaafd en gewoon mijn zoon.....	165
Hoogbegaafd en lief (1)	167
Hoogbegaafd en lief (2)	169
Hoogbegaafd en jarig	171
Hoogbegaafd en verwonderd	173
Hoogbegaafd en groot.....	175

Hoogbegaafd en stoer.....	177
Hoogbegaafd en beschroomd	179
Hoogbegaafd en te paard	181
Hoogbegaafd en snowboarder.....	183
Hoogbegaafd en muzikaal.....	185
Hoogbegaafd en volkomen zichzelf.....	187
Hoogbegaafd en een dode opa.....	189
Hoogbegaafd en anders in de rouw	191
Hoogbegaafd en geen hoorn.....	193
Hoogbegaafd en in de puberteit	195
Heron over hoogbegaafdheid	198
Heron in 2018.....	205
Ilse.....	209
Dankwoord	212
Bronnen	213
Oplossingen	215

Hoogbegaafd en hoe het begon

+	∧	—
Y		+
/	+	?

Help, Heron is hoogbegaafd!

Juli 2012

‘Uw zoon is hoogbegaafd.’ Ik kijk de psychologe van het schooladviesbureau verbaasd aan. ‘Heeft hij verder echt niets? Geen adhd, geen autistische stoornis? Zelfs niet een kleintje?’

Het is niet dat ik zo graag een kind met een stoornis wil, maar hoogbegaafdheid verklaart naar mijn gevoel niet de problemen die wij met onze zoon Heron hebben. Ik ging naar dit laatste gesprek toe in de veronderstelling dat er een echt probleem zou zijn. Misschien iets dat met therapie of een pilletje opgelost kan worden.

Ik herinner me Herons geboorte. Met spoed in de ambulance omdat hij vast bleef zitten in het geboortekanaal. Het geweld waarmee hij met de vacuümpomp uit mijn lijf gerukt werd. In mijn achterhoofd had ik er altijd rekening mee gehouden dat hij misschien zuurstofgebrek had opgelopen.

Niet dat hij langzamer was in zijn ontwikkeling. Die ging keurig volgens het boekje. Maar zijn gedrag...

Als ik links ging, ging hij rechts. Verzocht ik hem stil te staan, dan rende hij weg. Ik moest hem met mijn knie en elleboog tegenhouden om hem vast in de gordels van zijn kinderwagen of autostoeltje te krijgen. Hij was zo’n irritant kotertje dat krijsend op de snoepafdeling van de supermarkt lag. ‘Sterk van karakter’ schreven Robert en ik liefdevol op de vragenlijst van het consultatiebureau.

Peuterpuberteit? Het ging niet over toen hij naar de basisschool ging. Als de juf zei dat ze nu geen piep meer wilde horen, veranderde Heron in een muis. De tien minutengesprekken gingen nooit over zijn prestaties. Altijd over zijn gedrag. En een energie: onuitputtelijk.

Wat was ik opgelucht toen zijn kleine zusje Ilse een zogenaamd makkelijk kind bleek te zijn. Zo een van wie je soms vergeet dat

ze in de kamer is. Zij vormt het levende bewijs dat er niets mis is met onze opvoeding. Maar benadrukte wel steeds meer dat knagende gevoel dat Heron anders is dan andere kinderen.

In groep 4 werden ook zijn rapporten slechter. Hij had concentratieproblemen en leek steeds minder gelukkig te zijn op school. Toen zijn juf en de intern begeleider met de vraag kwamen of wij hem eventueel zouden willen laten onderzoeken, zei ik gretig ja. Robert twijfelde, maar ging akkoord. Hij vond Herons gedrag niet abnormaal voor een jongen, maar zag ook wel dat onze zoon niet lekker in zijn vel zat.

Hoogbegaafd dus, horen we enkele weken en een aantal onderzoeken later. Daar bestaat geen pilletje voor. Wat nu?

Hoogbegaafd, wat nu?

Augustus 2012

Ik dacht altijd dat hoogbegaafde kinderen stil en rustig waren en zich vooral bezighielden met het leren van klassieke talen, het oplossen van wiskundige vergelijkingen of het bespelen van een muziekinstrument. Ik herken niet echt zo'n wonderkind in mijn energieke, eigenwijze en brutale zoon.

Hoewel er – zo terugkijkend – toch aanwijzingen waren voor een hoog intelligentieniveau. Zo sprak hij op zijn 2de al in grammaticaal correcte volzinnen met woorden als 'dolfijn', 'brievibus' en 'helikopter'. Hij kon al snel ingewikkelde bouwwerken en voertuigen van Lego in elkaar zetten. Hij stelde vragen over het universum en de dood. En hij hoefde een liedje maar één keer te horen om het te kunnen zingen.

Een hoogbegaafd kind kan het wel degelijk moeilijk hebben, lees ik op internet. Als hij zich kinderachtig behandeld voelt, gaat hij zich kinderachtig gedragen. Ook kan hij onderpresteren uit verveling.

Omdat Heron anders denkt en zich anders gedraagt dan de meeste andere kinderen, is het geen wonder dat ik soms aan autisme of adhd dacht. Zelfs zijn angst voor harde geluiden en het dramatisch kreunen als er een vork over een bord schraapt, kan bij de hoogbegaafdheid horen.

Een hoogbegaafd kind is iets anders dan een wonderkind, lees ik. Wonderkinderen laten al op jonge leeftijd zien te beschikken over bijzondere vermogens op het gebied van muziek, wetenschap, sport of kunst. Die kinderen hoeven niet hoogbegaafd te zijn. En hoogbegaafde kinderen hoeven geen wonderkinderen te zijn.

Nu we dat weten is het tijd om ons te buigen over de vraag: wat nu?

De psycholoog van het schooladviesbureau die ons heeft verteld dat onze zoon hoogbegaafd is, denkt dat het Leonardo-onderwijs,

een school speciaal voor hoogbegaafde kinderen, een goede oplossing voor Heron kan zijn. Maar we kunnen ook proberen het werk op zijn eigen school interessanter en uitdagender te maken.

In eerste instantie moeten we niets hebben van het idee hem naar een andere school te sturen, in een andere stad, en zijn vriendjes achter te laten. Maar gaat hij het wel redden op zijn oude school? Het zal veel extra tijd en inspanning vragen van zijn juf. Kunnen we dat wel van haar verlangen? Ze heeft het al druk genoeg in een 4/5 combinatieklas met 25 kinderen.

We besluiten in ieder geval op gesprek te gaan bij een basisschool in de regio, die enkele klassen Leonardo-onderwijs aanbiedt.

Hoogbegaafd en een kijkje op de Leonardoschool

Augustus 2012

Hoogbegaafde kinderen zien er precies hetzelfde uit als gewone kinderen. Dat constateer ik als we even binnen gluren in een Leonardoklas.

Leonardoscholen zijn basisscholen voor hoogbegaafde kinderen. Ze krijgen leerstof die aansluit bij hun intelligentie en interesses. Zo krijgen ze, naast de reguliere vakken, vreemde talen, onderzoek, filosofie, informatica, muziek en denksporten. Ook leren ze omgaan met hun hoogbegaafdheid. Die speciale vakken worden meestal gegeven door vakleerkrachten.

De eerste Leonardoschool begon in 2007. Inmiddels zijn er in Nederland ongeveer zestig basisscholen die een speciaal onderwijsprogramma aanbieden aan hoogbegaafden, waaronder een aantal Leonardoscholen.

We hebben de directeur van een reguliere basisschool in de regio, die ook Leonardoklassen heeft, om een kennismakingsgesprek gevraagd.

Er is inderdaad niet veel verschil tussen gewone kinderen en hoogbegaafde kinderen, zegt ze. Wel zijn ze vaak beschadigd doordat hun hoogbegaafdheid pas laat herkend is. Ze zijn onderzocht omdat ze op hun oude basisschool onderpresteerden, ongelukkig waren of gedragsproblemen vertoonden.

Dat herken ik. Zelfs ik, zijn eigen moeder, dacht eerder aan ADHD dan aan hoogbegaafdheid als oorzaak van Herons drukke en opstandige gedrag. Wat dat betreft is de Leonardoschool volgens mij te vergelijken met speciaal onderwijs.

Heron zelf luistert niet meer. Hij zit onderuitgezakt te schommelen met zijn benen. Schopt mij steeds even. 'Wil je misschien een denkspel uit te kast kiezen?' vraagt de directeur. Terwijl wij verder praten, speelt Heron het spel Roadblock. Hij plaatst een rode auto en huizenblokken volgens een

opdrachtkaart op een vierkant bord. Nu is het de bedoeling dat hij politieauto's in de puzzel legt, zodat de rode auto wordt ingesloten en alle plekken bezet zijn. Hij speelt het voor het eerst, maar heeft het snel door en lijkt zich erg te vermaken.

Hij kijkt pas op als het over computers gaat. Op een Leonardoschool heeft elke leerling zijn eigen laptop met draadloos internet. De Mac wordt op school voor bijna alle lessen gebruikt en gaat elke dag mee naar huis. De computers wisselen snel gegevens uit met elkaar en met het grote touchscreen dat in plaats van een schoolbord voor de klas hangt. Zo kunnen de kinderen ook van elkaar leren.

Die laptop wordt betaald door de ouders. Net als de vakleerkrachten en de speciale projecten en excursies. Het kost per jaar flink wat extra om je kind te stimuleren het beste uit zichzelf te halen. En een leerlinggebonden financiering (het "rugzakje") is er niet voor Leonardo-onderwijs. Aan ons de vraag of we dat er voor over hebben.